

Millä hinnalla?

Kansainväliset korkeakouluopiskelijat Suomessa -tutkimus

Tutkimus paljastaa, miten kansainväliset opiskelijat voivat koulutuksen luvatussa maassa

Suomen korkeakouluissa opiskelee yhä enemmän ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita aivan kuten Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartassa 2035 on visioitu. Vuonna 2023 kansainvälisten opiskelijoiden määrä oli jo yli 32 000.

Suomeen houkutellessaan kansainvälisiä opiskelijoita ratkaisemaan huutavaa osaajapulaa ja parantamaan väestöllistä huoltosuhdetta, mutta opiskelijoiden integroimiseen ei kuitenkaan panosteta riittävästi. Tämä johtaa usein siihen, että kansainväliset opiskelijat lähtevät Suomesta muualle töihin.

Selvitimme syksyllä 2024 kansainvälisten opiskelijoiden kokemuksia ja mielipiteitä opiskelusta ja tulevaisuudesta Suomessa. Tutkimus on Suomen ylioppilaskuntien liiton (SYL) ja Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOKin tilaama, ja sen toteutti Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus.

Kyselyyn vastasi yhteensä 656 kansainvälistä perustutkinto-opiskelijaa, mikä edustaa noin 2 % kaikista Suomessa opiskelevista kansainvälisistä opiskelijoista. Vastaajista 34 % oli EU/ETA-maiden kansalaisia ja 66 % muiden maiden kansalaisia.

Vastaukset kertovat kaksijakoisesta tilanteesta: toisaalta Suomeen ollaan tyytyväisiä opiskelumaana, mutta samalla integroituminen ja työllistyminen koetaan vaikeaksi. Meidän on keksittävä keinoja pitää kiinni näistä osaajista. Esittelemme tässä julkaisussa omia ratkaisuehdotuksiamme kyseiseen haasteeseen.

**OPISKELUN JA
KOULUTUKSEN
TUTKIMUSSÄÄTIÖ**

Tutkimustulokset tiivistetysti!

Arkielämä, opinnot ja integraatio

- Yleisimmät syyt valita Suomi opiskelumaaksi olivat suomalaisen koulutusjärjestelmän hyvä maine, Suomen houkuttelevuus maana sekä korkeakoulun laatu ja maine.
- Opintoja hidastaviksi tekijöiksi koettiin useimmin toimeentulovaikeudet, ongelmat suomalaiseen yhteiskuntaan integroitumisessa sekä motivaatio-ongelmat.
- 1/5 vastaajista koki, että ei ole tervetullut Suomeen, ja ongelmia Suomeen integroitumisessa oli ollut puolella vastaajista.

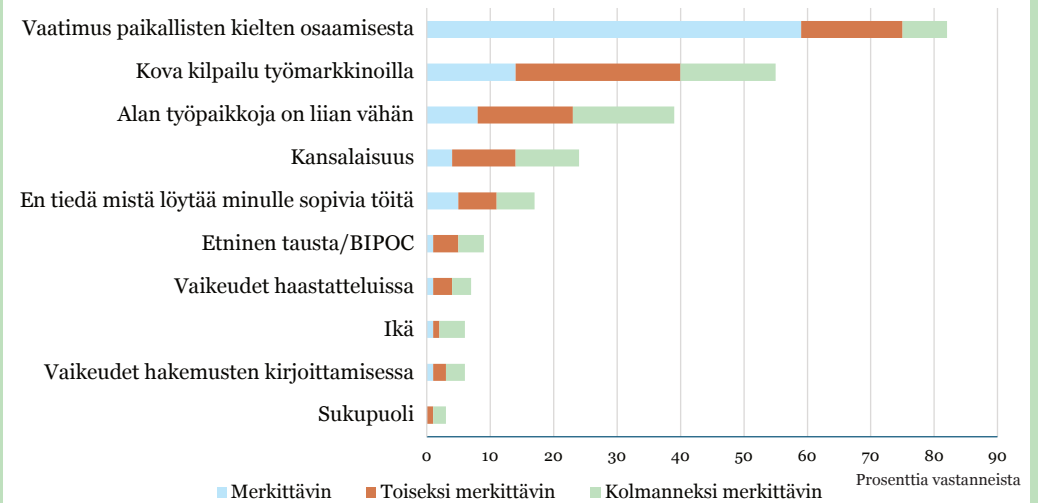
Opintojen rahoittaminen ja lukukausimaksut

- Yleisimmin opinnot rahoitettiin perheen taloudellisella tuella. Myös säästöt, palkkatulot ja stipendit olivat tärkeitä rahoituslähteitä.
- Lukukausimaksuja maksavista 4/5 ilmoitti, että ei olisi valmis maksamaan nykyistä suurempia lukukausimaksuja.
- Lähes 2/3 kuitenkin koki, että on saanut vastinetta rahoilleen.

Työllistyminen

- Vain hieman yli puolet vastaajista uskoi, että heidän opintonsa antavat heille riittävät taidot ja pätevyudet työllistyä Suomessa.
- Parhaiten koulutuksen arvioitiin mahdollistavan työllistymistä muualla Euroopassa: samaa mieltä oli 2/3.
- Oleellisimmiksi työllistymisen esteiksi koettiin kielitaitovaatimukset, kova kilpailu työmarkkinoilla sekä työpaikkojen vähäisyys.
- Vastaavasti parhaiksi työ- tai harjoittelupaikan saamista edistäviksi keinoiksi katsottiin suomen tai ruotsin opettelu sekä englannin kielen käytölle avoimempi työpaikkakulttuuri.

Merkittävimmät esteet työ- tai harjoittelupaikan saamiselle

Tulevaisuus Suomessa

- Valtaosa vastanneista suosittelisi omaa koulutusohjelmaansa kansainväliselle hakijalle, ja selvästi yli puolet vastanneista valitsisi Suomen opiskelumaakseen, jos hakisi opiskelupaikkaa nyt.
- Suomessa asumista pidettiin melko todennäköisenä vielä 5 vuoden kuluttua, mutta pidemmällä aikajänteellä Suomessa pysyminen oli keskimäärin epätodennäköistä.
- Tärkeimmät Suomeen jäämistä puoltavat tekijät olivat turvallisuus, kansainvälinen ilmapiiri, suomalaisen yhteiskunnan toimivuus sekä työllisyys.
- Suomen houkuttelevuutta vastaavasti vähensivät vaikeudet saada oleskelulupa tai kansalaisuus, työllisyys sekä sää- ja ympäristöolot.

SYLin ja SAMOKin ehdotukset toimenpiteiksi

Ulkomaalaislain kiristykset peruttava ja pysyvän oleskeluluvan saamista helpotettava

- Pysyvä oleskelulupa tulee myöntää hakemuksesta korkeakoulututkinnon Suomessa suorittaneelle.
- Määräaika uuden työpaikan löytämiseksi työttömäksi jäämisen jälkeen on nostettava vähintään yhteen vuoteen.

Valtion on helpotettava kv-opiskelijoiden taloudellista taakkaa ja työllistymistä

- Lukukausimaksujen taso on pidettävä kohtuullisena, ja opiskelijan toimeentuloedellytystä oleskeluluvan saamiseksi tulee laskea.
- Työnantajia tulee tukea kansainvälisten osaajien palkkaamiseksi.

Korkeakoulujen tulee ottaa aktiivinen rooli kv-opiskelijoiden integroimisessa

- Korkeakoulujen tulee tarjota tukea kv-opiskelijoille työelämäyhteyksien luomisessa.

Työnantajien tulee arvioida tarkemmin, mikä on aidosti riittävä kotimaisten kielten taitotaso

- Parannetaan mahdollisuuksia opiskella kotimaisia kieliä työelämässä ja uudelleenarvioidaan kielten vaatimustasoa.

Opiskelijajärjestöjen tulee huomioida kv-opiskelijat toiminnassaan paremmin

- Opiskelijajärjestöjen tulee ottaa kansainvälisten opiskelijoiden moninaiset taustat huomioon palvelujen järjestämisessä ja tapahtumissa.

Lisätietoja

syl.fi/at-what-cost

Roosa Veijola

Asiantuntija, SAMOK

+358 50 389 1012

roosa.veijola@samok.fi

Saku Pesonen

Asiantuntija, SYL

+358 40 017 4913

saku.pesonen@syl.fi